

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Egészévre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Egészévre 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszeszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A helyzet.

jun. 23.

Ama történelmi nevezetességi napok óta, mikor az első Wekerleválság alkalmával Khuen-Héderváry gróf lejött Budapestre, hogy kormányt alakítson egy olyan párt segítségével, melyben gyökere nem volt, Magyarország soha sem találta szemben magát oly súlyos helyzettel, mint a milyenbe egy teljesen jogosulatlan obstrukció mostanában sodorta. Az erőszak győzött, de nagy az erőszak ára is és nem irigyeljük érte az ellenzéket.

Övé az a szomorú dicsőség, hogy egy szeszélyének teljesítése kedvéért feláldozta az ország nyugalma és békéjét és kockára tette annak a tisztakezü kormányzásnak fennmaradását, a melynek kezdetét annak idején oly meleg örömmel üdvözölte.

El fog jönni az az idő, mikor meg fogják vonni az ellenzék mostani küzdelmének mérlegét s akkor

a passzív alighanem nagyobbak lesznek benne az aktíváknál.

Az obstrukcióval szemben eljöttől fogva háromféle politika volt lehetséges.

Kettő ezek közül hajótörést szenvedett s alig lehet kétséges, hogy most a harmadik politikára került a sor, mely talán megadja az országnak a várva-várt békét. Mindhárom politika mellett súlyos érveket lehetett felhozni, de kettő lehetetlennek bizonyult. Lehetetlennek bizonyult a Széll Kálmán által képviselt passzív rezisztencia politikája, melynek legfőbb erőssége volt, hogy teljesen megmaradt a jogosság álláspontján és sem haragból, sem türelmetlenségből egy szemernyit sem áldozott fel sem a kisebbség, sem a többség jogaiból. Utána lehetetlennek bizonyult az erős kéz politikája, mely abból a helyes nézetből indult ki, hogy mindenekelőtt azt kell megvédeni, a mi parlamentáris alkotmányunk alapelve: a jogosan megválasztott többség feltétlen ura-

mát. A passzív rezisztencia politikája sikertelen volt, mert a szabadelvűpárt egy része annak tudatában, hogy a helyzet megoldásának kitolása fontos javaslatok sorsát veszélyezteti, érthető okokból türelmetlenkedni kezdett, az erős kéz politikáját pedig nem lehet megvalósítani, mert a többségben, becsületére legyen mondva, nagyobb respektussal viselkednek a kisebbség joga iránt, mint a milyennek a kisebbség viselkedik a többség jogával szemben.

Ily körülmények között kétségtelenül az engedmények politikája az, a melynek megvalósítására még kísérletet lehet tenni, ha a passzív rezisztencia politikáját egy az ellenzék erőszakos eljárása mellett érthető fölhevülés sugallotta, az engedmények politikájának forrása ama nagy lelkiség lesz, a melylyel a szabadelvűpárt ellenelei iránt viselkedik még akkor is, ha ezeknek nincsen igazuk.

A többség áldozatot fog hozni

A finánc.

Irta: Lőrinczy György.

Nincsen már finánc, lassanként még a neve is kikopik a magyar humor krókáiból. Az a finánc, akit furfanggal kijátszani, fortélylyal megtéveszteni, disznótörökön, lakadalmokon megtréfálni, holtra etetni itatni magyar virtus volt. Akinek a csufneve kitalálásában olyan leleményes volt a nép s aki diákkal, pappal, koresmárossal, meg minden radnóti emberrel örökös hadat viselt. Nincsen már spenót-bakter, dohány-kopó. Nincsen már finánc; igaz hogy szűz dohány sines. Az, amit most természetnek, holdakra menő óriási táblákon, csak trafiknak való; éppen olyan gazdasági növény, akárcsak a repace, a kukorica, vagy a cukorrépa. A piacnak terem, nem a családi pipatóriumnak. Hiába hívják gálócsi, verpeléti, dulházai muskotálynak, nem az már az, ami hajdanán volt, mikor még a sajátmagunk gyönyörűségére, husz kvadrától földön termett, amit úgy ápolgattunk, végig hosszú kánikulán, mintha csak tündérszép hajadonok növekednének a fekete barázdákon.

A mai fináncot szemlélnék hívják,

a régi szemfüles volt. Csakhogy emez tudta, hogy mikor kell behunynia a szemét és bedugnia a fülét, hogy ne lásson ne halljon semmitsem. Pedig a szűz dohányt nem lehetett előle elrejtetni, megszimatolta mértföldnyi távolságról is. Megtörtént egyszer, hogy valamelyik felsővidéki főispán, olyan régimódi nagy tajtékpipás táblabíró, természetes málhával utazott Budapestre s finánc megszólította.

— Kérem szépen, méltóságos uram mit tetszik vinni ezekben a ládáknak, kofferekben?

A főispán ránézett s csendes flegmával felelt meg neki:

— Szűzdohányt, öcsém, — Tisza Kálmánnak

A generális volt akkor Magyarországnak miniszterelnöke s egyuttal, ugy mellesleg, pénzügyminiszter is. Főfinác, mindenható nagy ur, aki könyökig duskált aranyban, ezüstben, bankóban s bizonyosan szűzdohányban is. A finánc neve hallatára a sapkájához kapott, tisztelgett és úgy elpárolgott a főispán gyanus málhájától, mintha csak kánfor lett volna. Még ő ijedt meg. Nehogy a méltóságos ur tovább folytassa a bizalmas indzsrkéciót.

Diákember voltam akkoriban, jogone Bukovay. Az egyetem még tele volt a híres török tüntetések közelmúlt emlékeivel, Abdul Kerimmel, Ozman pasával. Török fezt viseltünk és csokjassá-alköszöntöttük egymást. A rendes diaktanyákon a feketekávéhoz hosszuszáru, öblös csibbukkal kedveskedtek a fizetőpincérek s azért vakáció idején igyekeztünk minél bőségesebben ellátni magukat zamatos szűzdohánnyal. Mert azt kinevették, kocapásnak hívták, aki trafikot szivott.

Valamelyik vakációt a kies Bodrogközön mulattam át, ahol utra valóul jól megtömték a táskámat illatos gálócsival. Aki az igazi, a régi nemes gálócsi faj dohányt nem kóstolta, annak halovány fogalma sines róla, hogy mi volt az igazi szűz magyar dohány. Fekete volt a gálócsi, akár a cigánygyerek, de egyetlen szippantás füstje fölért a legillatosabb sáfránnyal, a legdivatosabb illatszerrel. Vigan is eveztem a teletáskával Budapestnek, mintha csak szüretől jöttem volna.

Tiszavidéki vasutnak hívták azt a vasutvonalat, ha jól emlékszem: Miskolcától Szerencsig, vagy talán tovább is, föl egészen a máramarosi hegyekig, ahol a legmagyarabb folyó bölesője van. Va-

UJ!

Kelmefestő és vegyészeti ruhatisztító intézet

nyílt meg **Batthányi-utca 2. sz.** alatt Szabó Emma ónagys. házába. Festésre elvállalunk mindenfél női- és gyermekruhákat, függönyök, sőt butorszövetek is. A ruhák egészben festetnek, csak a mintázással vagy átalakításra szánt ruhák fejtetnek el. — Rendkívüli szolid árak! Gyors feldolgozás! Műhely Vár-utca 7. szám. Szi speártfogást kér:

Konez J. és Társa.

az ország békéjének és nyugalmanak érdekében, hogy végre megvalósulhasson mindaz, a mit a Széll-kormány az ország gazdasági jólétének erősítése, a tisztviselők helyzetének megjavítása, az általános szegényedés feltartóztatása, törvénykezési és közigazgatási intézményeinknek ujjaépítése érdekében előkészített.

Az ellenzék mindig azt hangoztatta, hogy a többségen áll, hogy kiegyezés, költségvetés, tisztviselők fizetésrendezése stb. mielőbb törvényynyé váljanak. Nos, ha most a többség tényleg enged, az ország nem fogja elfelejteni azt, a miben maguk az ellenzéki vezérek oktatták ki, hogy mindez üdvös intézkedést azért kapja meg, mert a többség engedett és hogy ez egyedül és kizárólag a többségen áll. Es ha majd a nép nyugodtan átfogja gondolni, hogy mit köszönhet a szabadelvűpártnak és mit az ellenzéknek, akkor kétségtelenül erre is fog gondolni.

Magyar vezényszó.

jun. 23.

Az illetékes körök a legkomolyabban foglalkoznak a magyar kommandó, illetve annak életbeléptetési módjának kérdésével. Az első lépés rövid időn belül várható: a magyar vezényszó behozatala a huszárezredeknel. Ez könnyen fog

menni, miután a huszároknál sok a magyar tiszt, akik rövid idő alatt megtanulhatják a honvédségi szabályzatokat. A vezényszó begyakorlására minden osztályhoz a honvédlövasságtól helyeznek át egy tisztet és egy őrmestert.

Ezzel egyidejűleg egy más, már nehezebb terv is szóba került: Magyarországon van ugyanis 16 közös és 10 honvédhuszár ezred. Mennyivel jobban hangzanék, különösen a külföld előtt, ha ezt mondhatnánk: 26 magyar huszárezred! S ebben áll egyszermind a terv. az összes huszárezredek egyenlősítése.

Ezen terv szerint lenne 26 „magyar huszárezred“, melyeknek címe lenne az 1-től a 16-ig: „Cs. és kir. x. számú magyar huszárezred.“ (az ezredtulajdonos nevének említése nélkül), a 17-től a 26 ig pedig: „Magyar (kiírva) kir. x-ik számú huszárezred“. Így pl. a debreceni 2. honvédhuszárezred új címe lenne: „Magyar kir 18. számú huszárezred“. A „magyar“ szó teljesen kiírandó lenne és nem mint eddig „m.“ betűvel jelezve.

Es ez nem is lenne új dolog, mert pl. Németországban az összes lovasezredek folytatólagos folyó számokkal vannak ellátva, úgy hogy pl. sokkal magasabb számú ulánusezred van, mint ahány ulánus ezred létezik.

Ezen, magyar sovinizmusnak is beillő tervnek egy nagy akadálya van, a 10. horvát huszárezred, de ezen akadályt meg lehet kerülni oly módon, hogy ezen ezredet újból ulánus-ezreddé alakítják át, ami volt is azelőtt, természetesen ez által csak 25 magyar huszárezred maradna, de ez is nagy szó.

Ami az egyenruházatot illeti, az egyenlősítés által csak annyiban szenvedne változást, hogy a 2., 4., 6., 7., 10., 12., 14., és 16. magyar huszárezredek a

világoskék atilla helyett sötétkéket kapnának, így az összes huszárezredek sötétké atillát és mentét kapnának, 1-től 16-ig fekete prémmelel és csákó-forgóval, 17-től 26-ig (esetleg 25 ig) pedig fehérrel.

Ezen terv sikerültét valószínűleg követné idővel a honvéd-huszárezredeknek fokozatos fejlesztése olyképp, hogy idők multán nem csak a „magyar“ jelző és az egyforma színű atilla, hanem a szervezet is egyöntetű volna valamennyi huszárezrednél. Erre a célra szívesen megszavazná az országgyűlés az ujoncoikat.

A gyalogságnál már nehezebben menne a magyar vezényszó behozatala, mert kevés, a magyar tiszt, ott előbb fokozatos áthelyezések útján arányosan el kell osztani a magyar tiszteket, hogy legalább minden századhoz egy magyar tiszt jusson. A tüzérségnél és műszaki csapatoknál még nagyobb a nehézség, mert ezek nem vehetik át a honvédségtől a magyar szabályzatokat, miután a honvédségnél ezen fegyvernemek nincsenek meg.

Különben elég öröndetes, hogy a magyar vezényszó kérdésével egyáltalában foglalkoznak és azt beható tanulmány tárgyává teszik. Igaz, hogy e szép terveknek még igen sok retortán kell keresztül menniök, de a jég mindenestre meg van törve, a talaj előkészítve.

Hogy a hadvezetőség határozottan enged valamit a vaskalaposságból, mutatják a legújabb idők engedményei: a gyalogsági tisztek régi vágya: a szalon nadrág behozatala, a kamasli, barna keztyű engedélyezése. A pótdíjas altisztek pantallót hordhatnak, a legénység zsávolynadrágban mehet az után nyáron még Budapesten is. Mindez mutatja, hogy a zöldtollas kalapok alatt is most már szabadabban, engedékenyebben gondol-

ahol közel Tokajhoz, van Rakamaz nevű állomása. Hires dohánybevaltó hely, ahol egész kaszárnyával tanyázott a finánc. Rendes szokásuk volt, hogy föl szálltak a vonatra s végigvizsgálták az utasok táskáit, néha még a felső ruháit is. Mindenről nem tudtam én semmit sem. Nyugodtan üldögéltem a kupéban s a vonat lassan dőcögött. S egyszer csak kinyílik az ajtó és belép a — a finánc, Legelső pillantása is a táskámra esett, ami a régimódi kupé ülése alatt feküdt. A finánc nagyot rugot rajta.

— Kié ez a táská?

Megszeppeuve, alázatosan feleltem neki:

— Az enyém,
— Tessék fölnyitni!

No, gondoltam, vége a világnak! Mig csendesesen, tétova lassúsággal nyitottam a táskát, lopva az ablakra tekintettem, azon törve fejemet, hogy vajjon nem lehetne-e kidobni rajta a táskát, ruhástól, mindenestől. De a finánc zordonképpel állott őrt. Mintha csak azt mondta volna, hogy itt nincs menekvés. A táská egyik oldalában a ruháim voltak, másik oldala meg telistele volt finom illatos bodrogközi muskotály dohánnyal. Lehetett vagy tiz tizenöt kilogram. Horribilis büntetés járt ezért akkor is. Végre is a táská kinyílt. Szépen le volt takarva mind a két oldala tiszta, hófehér örülködő-kendővel, ahogy a vendéglátó

atyafiak gondosan becsomagolták. Tán éppen erre e találkozáásra gondoltak jó előre.

— Mi van benne? — vallott a finánc szigoruan.

Impertinensnek, gunyosnak látszott e kérdés s erre a diákbüszkeség fölberedt bennem. Ha fölakasztank is, most már ugy is mindegy. Legalább azt az egyet ne mondhasa a finánc, hogy hazudtam. Nyíltan, becsületes őszinteséggel néztem a szemébe és határozott hangon feleltem:

— Dohány!

A finánc nagyot nevetett. Majd mosolyogva rám nézett.

— Persze, tréfálni tetszik? . . . kérdezte.

— Persze . . .

A hideg verejték is csurgott homlokomról, úgy tréfáltam. Ha csak hozzányul a takaróruhához, vagy ha annak csak az egyik kicsike csücske felgyűrődik végem van. Ott ragyog, szépen összekötözött csomagokban az illatos, tilos szüzdohány Kinos pillanat volt sohasem felejttem el . . . De a törölköző nem gyűrődött föl s a finánc jól viselte magát; hozzája sem nyult. Mosolyogva körültekintett a kocsiban. Két vagy három utas ült benne, marhakereskedő vagy regálabérlő. Sorban köszöntötte mindegyiket, aztán sarkon fordul és kilépett az ajtón.

Még ma is nézek utána, gondolkozva, hogy vajjon bolonddó tettem-e? Mert hátha ő tett engem bolonddó? Hát ha észrevett, meglátott mindent? És megkegyelmezett? Nemesak nekem, hanem született ellenségének; a diáknak. Szépen, nagylelkűen, gavallérosan, hogy megse köszönhessem. Sőt feláldozta magamagát. mintha ő volna az, akit becsaptak, bolonddó tettek. Ki tudja?

A mai finánc már nem tudna erre a kérdésre megfelelni, nem tudna olyan lenni sem, amilyen a régi volt. A mai finánc már rendes, szalonba való alak, olyan felemás valami. egy kicsit katona egy kicsit beameter. De a réginék a humora nincs meg benne, noha a nép még ma is gyakran kötekedik vele. A multkor éppen a kelenföldi vasut állomástól villamoson mentem be a városba. A kocsitörökbálinti, buda-eörsi sváb menyecskékkel, kékmándlis vidéki atyafikkal volt tele, akik bizalmasan tereferéltek, jó falusi szokás szerint. A budai oldalon, a vámsorompónál a kocsit megállott s föl szállott rája egy finánc. Fialat nyalka csinos legény volt; katonásan szalutált a kocsiban ülő utasoknak és nyájas, udvarias hangon kérdezte meg:

— Kérem, nincsen a kocsiban adótárgy?

Senkisem felel, mintha nem hallották, vagy nem értenék. S a finánc újabb kérdéssel magyarázza meg:

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o Specialista o o o
gyermek felvételekben.

koznak, ami különben az új gyakorlati szabályzatban is észrevehető. Tehát reméljük a legjobbat.

KÖZIGAZGATÁS.

A szervezési bizottság ülése.

A város közönségének közgyűlése már régebben azt a határozatot hozta, hogy a szervezeti régi szabályrendeletet módosítani kell. E módosításnál a közgyűlés irányelvül a bizottságnak főleg a *takarékosságot* tűzte ki.

A közgyűlés eme határozatával egyidejűleg kebeléből egy bizottságot küldött ki — *szervezési bizottság* címén — a mely tegnap délután a városháza nagy tanácstermében délután 4 órától esti 6 óráig tartotta meg ülését.

Az ülésen Puky Gyula főispán elnöklete alatt jelen voltak Kovács József polgármester Vecsey Imre főjegyző, Boczkó Sámuel r. főkapitány, Abrahám László t. főügyész. Oláh Károly, Király Gyula, Bészler Károly, Körner Adolf, Szabó Kálmán, Csóka Sámuel v. tanácsosok, Konez Ákos, Vargha Kálmán v. tb. tanácsosok, dr. Vargha Elemér polgm. titkár, Török Gábor erdőmester, Kondor Kálmán számvevő, Márton Imre, Juhász Ignác, Komlóssy Dezső, Horváth István Illéssy Gyula, Szentessi János, dr. Fehér Ferenc a bizottság tagjai.

Elnöklő Puky Gyula főispán megnyitván az ülést s miután röviden előadta az ülés tárgyának nagy fontosságát arra nézve kérte első sorban a bizottság határozatát, hogy kívánják-e a szervezési új szabályzat egybe állítását? Egy előadó terjessze-e elő az egészét általában és részleteiben, avagy a tanács egyes tagjai — mint szakelőadók — terjesszék elő saját ügykörük szervezési dolgait s

Szesz, vagy bor, vagy . . . ?

— Akkor megszólal valami rekedt hang a kocsiban:

— Bor? Igen, igen, az van!

A finánc arrafelé fordul, kutatva jobbra-balra.

— Hol, kérem, hol van?

— Bennem, — feleli nevetve a borizü atyafi.

Az utasok nevetnek s a finánc mosolyog. Barátságosan vállon üti a tréfás utast s gyorsan leugrik a villamosról, amely esőngetve, morogva tovább rohan be, a nagyváros lármájába. A vidám és barátságos beszélgetés, minél jobban közeledünk a várcshoz, lassanként elcsendesedik, kiki a maga bajával gondjával bibelődik, a kocsi pedig rohan tovább. S míg a szemem előtt folyton jönnek, mennek és változnak az új idők utcai képei a lelkem elmereng a régi világ elmúlt patriarkális furcsaságain. A finánc, a szüzdohányon, a rakamazai állomáson. Mutamatur! Mi is, a fináncok is.

ezek egyetemét egybe gyűjtve azután terjessze elő az összes munkálatot egybefoglaló jelentését, az egyöntetőség miatt egy előadó?

Juhász Ignác, Oláh Károly, Szentessi János és mások, valamint elnök többszöri felszólalása után a bizottság abban állapodott meg, hogy a szervezeti új szabályrendeletet a szakelőadók szakosztály szerint terjesszék elő s az így nyert anyag egyöntetű s egybe foglaló előterjesztését fogja majd a megbízandó előadó újból és összefoglalva előterjeszteni.

Elhatározta a bizottság, hogy az új szervezeti szabály külön fogja a közgyűlés és külön a tanács ügyrendjét szabályozni.

A tisztviselők hatásköre, létszáma, javadalmazása dolgában hosszabb vita fejlődött ki.

Általában az az óhajlás érvényesült hogy a főtisztviselők hatásköre szabassék meg, ellenben a segéd és kezelő személyzet mintaköre a polgármesterre s illetve tanácsra bizassék. Ők legyenek felhatalmazva arra, hogy a szükség és alkalomszerűség szerint szabják meg e tisztviselők munkakörét szabadon.

Kívánságként terjesztődött e pontnál még elő az is, hogy a díjnokok létszámát határozzák meg.

E kérdésnél Oláh Károly, dr. Fehér Ferenc, Szentessi János és még többen is, de főleg Puky Gyula főispán szólalt fel. A főispán ismételt hangsúlyozta, hogy e kérdés nagyon körültekintő meghatározást kíván, ki tisztviselő és ki segéd és kezelő személy, mert itt nemcsak a munkakör fölötti rendelkezés jogának kérdése merül fel, hanem a tisztviselő *jelleget* szoros szabályozása az illető nyugdíj, fegyelmi stb. érdekeit is érinti.

Kifejti továbbá elnök, hogy ezek ugyanis részletek s így kéri e kérdésnél is inkább az általános, *elvi határozatot*.

A bizottság e kérdés új szabályozásánál kívánja, hogy ezen dolgok előterjesztésénél az előadók terjeszkedjenek ki a tisztikar szervezete, a kezelés, a javadalom és a létszám részletes és világos előterjesztésére.

Ezen általános elvek elfogadása után a bizottság elhatározta, hogy a szakelőadók — a mostani rendszer szerint a tanács tagjai — az új szervezési szabályrendelet részletes előmunkálatait sziveskedjenek a bizottság számára ez év szeptember hónap első napjára benyújtani.

Ezzel az ülés véget ért.

× **Hivatali eskütétel.** Puky Gyula főispán a kórházhoz dr. Kovácsics Sándort nevezte ki kórházi s. orvosá. A kórházi új s. orvos csütörtökön fogja a városi tanács ülés előtt a hivatali esküt letenni.

× **Tankönyv a rendőrségnek.** Laki Imre és Rédei Miklós budapesti székes fővárosi m. kir. államrendőrségi tisztviselők gyakorlati hasznu és hézag pótló rendőrségi Lexikont szerkesztettek. A szerzők a könyvből mutatószámot küldtek a tanácsnak, mely azt rendőrsé-

günk számára nagyon is beváló és olyan jó tankönyvnek találta, hogy nyomban meg is rendelte a szerzőknél.

Ágról-ágra.

Ujitások a dráma terén.

A debreceni szintársulat Nyiregyházán előadta a *Kaméliás hölgyet* dalokkal és tánccal.

*

Igy irta meg ezt egy vidéki ujság. Ha így haladunk, akkor a közel jövőben hasonló beszámolókat olvashatunk a vidéki színházak előadásairól:

*

. . . Valóban nem érheti szemrehányás színházunk szemfüles igazgatóját, a ki sem költséget, sem fáradságot nem kimélve, megszerezte Katona Józsefnek, a tehetséges fiatal magyar librettistanak Bánkban című operettjét. A pompás zeneszámokat Kratochvill P. Fülöp, a társulat jeles karnagya szerezte . . . Gyönyörű volt Melinda belépője, melyet Csemegé Irén hangtalanul énekelt Biberach Melinda-kettősét, a „Helyette morfium tégy vallomást . . .” kezdetű dalt 21-szer meg kellett ismételnie. — Gyönyörű volt az a cake-walk, a melyet Bánkban és Petur lejtettek. . . stb. stb.

*

Ragyogó estéje volt ma színházunknak. — Zsufolt ház előtt került színre Sekszpir Vilmosnak, a jőnevű angol írónak, Leár király nevé operettje. A zene, amely Hughes Morton és Hary Krye munkája, a legszebb a melyet valaha irtak. Lengei, mint Lear. felülmulta önmagát. Az a jelenet, mikor leányával Gonerillel a szeparéban találkoznak, az egyszerűen óriási. Tudniillik Leár azt hiszi, hogy Goneril az ő fogadott unokahúgának mostoha tejtestvére, holott Goneril azt hiszi, hogy Leár a szerb trónkövetelő névrokna, és ebből a kacagtató félreértések áradata keletkezik. Leár kupléja: „Zöld a kékény, majd megkékül, Miss Carola, hej megbékül . . .” óriási hatást keltett. Edgar walcerét és a kórus trikóját külön kell kiemelnünk.

*

Kacagó ház nézte végig tegnap este Szofoklesz Simon nagyhatású bohóságát: Elektrát, Azt hisszük, elegendő annyit mondani, hogy Klittemesztrát Bajadér Erika, társulatunk kitűnő primadonnája énekelte. Elektrát ötletesen játszotta Lenge Armada. Azt a jelenetet pompásan csinálta, mikor Oresztesz hamvedréről vederszámra itta a pezsgőt. Az angol táncok kitűnően sikerültek, a kórus ellenben gyenge volt . . .

*

Dicséret illeti a színház vezetőségét, hogy felújította Schiller Frigyes régi jó operettjét, a Stuart Máriát. Csak az a kár, hogy a két primadonna — az egyik Erzsébetet, a másik Máriát énekelte — túl akarta egymást licitálni. De azért nagyszerűen játszottak. Erzsébet belépőjét „Királynő volnék Skóciában . . .” zúgó tapsviharral fogadták. Bükingham szerénáját több ízben meg kellett ismételnie. A lefejezési kuplé sem téveszthette el hatását. Stuart Mária táncvadrillja után kétszer hívták Csütörtök Paula kisasszonyt a lámpák elé . . .

*

Tavaszi ujdonságok!

szolid árak mellett.

Női és gyermek felöltőkben, nap és esernyőkben, selyem, gyapju és mosblouzokban, övök és nyakdiszekben, kosztümök és zsuponok, nagy választékban beszerezhetők

DARVAS TESTVÉREK-nél
női- és gyermek felöltők áruházában
Fötér, a Hungaria kávéház mellett

A szintársulat drámai színészei ma este fényesen kiállították a tűzpróbát. Gvadányi József báró rég nem adott tragédiája, a Peleskei nótárius került színre. A megrázó szomorujáték nagy feladatot rótt a személyzetre. A címszerepet hatalmas szenvedélyvel, orkánszerű erővel játszotta meg Patkay Szilárd. A vasas németekkel való párbaj-jelenetet bravúrosan csinálta. Bacur Gazsit a mélabus ifju szerepét Hosszu Aladár töltötte be sikerrel. Érdekes volt az a jelenet, mikor a nótárius és Bacur betévednek a színházba, ahol egy Othello című szerecsen bohóságot adtak. — Gyönyörű volt a meghalási jelenet.

És így tovább...

H I R E K.

Napló.

**Iparmuseum nyitva minden vasárnap ünnepe-
napon d. e 9—12-ig.**
Július hó 23-án reggel 9 órakor város
földek bérletének árverése a városháza
kistanácstermében.

A műpártoló egyesületből.

Választmányi ülés.

Tegnap délután 6 órakor tartotta a műpártoló egyesület a városháza kis tanácstermében Puky Gyula főispán elnöke alatt választmányi gyűlést.

Az elnökön kívül a gyűlésen jelen voltak Dr. Csikos Sándor alelnök, Pálffy József, Bakos Tibor h. igazgatók, Dr. Szücs Géza titkár, Váradi Géza, Dr. Tüdös János, Rajzó Miklós, Vecsey Imre.

Elnöklő főispán rövid, szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

Dr. Csikos Sándor mint az állandó kiállítást rendező bizottság elnöke jelentette ezután, hogy az állványok beszerzése iránt nem intézkedett, mert a városi tanács a város nagytermét csak az áprilisi kiállításra engedte át. Minthogy pedig ezen állványok az egyesület által máshelyiségben rendezendő kiállításon használhatók nem volnának, nehogy felesleges kiadást tegyen, nem rendelte meg. Tudomásul vették.

Erre a pénztári jelentés következett a pénztár állásáról és az amatőr kiállítás eredményéről. Az egyesület tiszta vagyona ez idő szerint 2085 kor. 71 fillér.

A tavaszi 12 napig tartott képképző kiállítás tiszta bevétel 111 kor. 48 fillér. Erdemes a megemlítésre, hogy a kiállításon Bakos Tibor h. igazgató jelentése szerint a kiállítást összesen 850-nen látogatták meg. Működve kiállító összesen 80 volt, e közül 76 helybeli és 4 vidéki és pedig 49 férfi és 31 nő.

A választmány elhatározta, hogy ezentul üléseire Oláh Károlyt a város közművelődési tanácsosát is meghívja.

Megbeszélés tárgyává tette a választmány a decemberben tartandó műkiállítás teendőit és az idej farsangról elmaradt művészestély dolgát is.

A művész estélyt illetőleg elhatározta a választmány, hogy azt a jövő farsangon feltétlenül megtartja s gondoskodnak róla, hogy a mulatság a legsikerültebbek egyike legyen úgy fényben, valamint szórakozásban, mi kívánni valót se hagyjon hátra.

Az ülés örvendetes tanulságaként egyébiránt levonhatjuk, hogy a derék egyesület városunkban eredményesen működik, s hogy a tavaszi tárlat azt iga-

zolta, miszerint városunkban már számos és számot is tevő művész és műpártoló van, sőt az egyesület fokozott működésével arányosan, művészeti izlésünk és életünk is rohamos virulásnak fog indulni már a közel jövőben.

Ami a közizlés fejlesztésének oly szükséges szempontjából, igazán örvendetes dolog.

Az ülés esti 7 órakor ért véget.

*** Uj doktorok.** Három kiválóan tehetséges debreceni ifjut avattak a napokban doktorrá a kolozsvári tudományegyetemen. Ezek dr. Boross Lajos, dr. Osváth Ferenc és dr. Horogh Pál. Örömmel üdvözljük ez alkalomból a jeles debreceni ifjakat.

*** Kovács Lajos temetése.** A ref. egyház elhunyt oszlopos tagját, a tanítóképző volt igazgatóját érdemeinek megfelelő gyászompával kísérték ki utolsó útjára tegnap délután. Temetésére megjelentek a ref. egyház vezető férfiai, a tiszántuli egyházkerület kiküldött képviselői, a helybeli iskolák összes tanári kara, a ref. tanítóképző növendékei teljes számban, azonkívül az elhunyt kiterjedt rokonsága, ismerősei és nagyszámu tisztelői. Koszoruk halmaza borította a ravatalt melyre a rokonságon és ismerősökön kívül koszorut helyeztek még a tanítóképző tanári kara, a tanítóképző növendékei, s a Takarékos és Hitelszövetkezet, melynek igazgatósági tagja volt a megboldogult. A gyászszertartás a Rákóczi-utca 37 számú halottas háznál kezdődött, honnan a főiskolai énekkar gyászdala s a 90-ik zsoltár elénekélése után a Nagytemplomba vitték a koporsót. Az épületet teljesen megtöltötte a gyászolók tömege s Könyves Tóth Kálmán mondott magasan szárnyaló beszédet a megboldogult felett. A szertartás végeztével a hatvan utcai temetőben lévő családi sírboltba tették örök nyugalomra a halottat.

*** Magyar mükincsek Oroszországban.** Réthy László, a Nemzeti Múzeum numizmatikai osztályának őre, négy heti tanulmányuton volt Oroszországban s tegnap érkezett haza Budapestre. Sok érdekes magyar mükincset, történelmi vonatkozású tárgyat látott a különféle orosz múzeumokban és gyűjteményekben. Moszkvában a Kremben van a legnagyobb gyűjtemény a szabadságharci honvédzászlókból. Hatvanhárom magyar honvédzászló van ott elhelyezve gondos őrizet mellett. Külön teremben őrzik a becses gyűjteményt. A pétervári császári múzeum pénzgyűjteményében talált egy orosz aranypénzt, amelyet Akszakov orosz fejedelem, Korvin Mátyás kortársa veretett. A pénzen a Mátyás kori magyar címer és a Hunyadi-ház hollója látható. Akkoriban Európa több országába ugyanolyan veretű aranypénzeket készítettek és használtak, aminőket Korvin Mátyás veretett.

*** Remekbe készült cipők.** Augusztus 15-én a cipészek országos nagy gyűlést tartanak Debrecenben. Ez alkalommal kiállítást is rendeznek. Az ügyes, ötletes rendező bizottság felszólította a város gavallérjait, hogy rendes cipészeiknél rendeljenek a szokott módon cipőt, melyet aztán a mester remekbe készítve kiállíthasson.

Egyik ismert gavallérunknak szeget ütött a fejébe a kérelemnek az a kifejezése, hogy a szokott módon. Szokott módon ő — hitelbe szokott cipőt csináltatni. Felkereste hát valamennyi suszterét és a szokott módon rendelt hat-hat

pár remek cipőt. Hadd boldoguljanak! s hadd legyen mit kiállítaniok!

Az urfi azonban megfélekedett arról, hogy ha a mesterek a remekbe készült cipőket mind kiállítják, — akkor ő alighanem — meztláb fog megjelenni a kiállításon.

*** Az iparos tanoncok jutalmazása.** Az iparos tanoncok jutalmazására előirányzott összeghez kegyes adományokkal járultak: Bészler Károly ur, tanácsnok 5, Biczó Gyula ur, építő 10, Szedlák és Vámos cég 5, Szabó István ur, asztalos 5, Gyarmathy Mihály ur, eszmadia 2, Tóth Lajos ur, kályhás 2, Dézsi László ur, ács 2, összesen 31 koronával. Adományaikért fogadják a felügyelő bizottság és a jutalmazott iparos tanuló nevében hálás köszönetemet. Dóczy Gedeon ip. tanonc isk. igazgató.

*** Irógépes kisasszonyok.** A fővárosban annyi már a képzett irógépes kisasszony, hogy a legjobb akarat mellett sem lehetett ott helyben valamennyit alkalmazni. Szóval: nagyobb a kínálat, mint a kereslet. A mióta a bíróságok s a törvényhatóságok meghajolva a nőemancipáció jogos és méltányos aspirációi előtt, kezdik a Jost Miciket alkalmazni tömegesen érkeznek a vidéki hatóságokhoz a kérvények. — S jellemző, hogy az irógépes kisasszonyok, milyen nemes honleányi lelkülettel bírnak: az ex-lex dacára — bélyeggel látják el kérvényeiket, ami annyit tesz, hogy ők nincsenek az obstuálók pártján, a törvényen kívüli állapotban is tiszteletben tartják a törvényt. E jó tulajdonságukon kívül javukra irandó még az a körülmény is, hogy nagy szorgalommal, kitartással, ügyességgel, gyorsasággal és lelkiismeretes pontossággal dolgoznak s ezen felül még az a kiváló előnyük a diurnisták fölött, a mi a közhivataloskodás műhelyeiben szintén megbeesülendő, hogy dohánnyással nem kurtítják meg a hivatalos órák kihasználását és katzenjammer miatt, pardon a germán szóért, soha se maradnak el a hivatalból. Nem lehetetlen, hogy Debrecen városánál, ha az idén még nem, de a jövő évben bizonyosan alkalmaznak egy-két irógépes kisasszonyt. A himfi diurnisták egyelőre aligha fogadják örömmel e hirt s Himfi-szerelemre is alig lobbannak; de hát a közszolgálat érdeke a fő s ha már vannak irógépes kisasszonyok, a munkás megélhetésre nekik is kell módot nyújtani.

*** Halálozások.** Legutóbb közölt kimutatásunk óta a következők haltak el városunkban: Sárkány Péter ev. ref. 45 éves, Feldmann Margit r. kath. 12 hónapos, Suba Imre ev. ref. 9 hónapos, Csuka Róza ev. ref. 4 éves, özv. Szoboszlay Györgyné ev. ref. 59 éves, Marozsán László ev. ref. 6 hónapos, Kiss Péter ev. ref. 5 hónapos, Lakatos Erzi ev. ref. 8 hónapos, Henske Eszter r. kath. 4 hónapos, Petrovics Sándor g. kath. 2 hónapos, Kandi József. ev. ref. 4 hónapos.

*** Leleplezett jövendőmondó.** Régóta szemmel kísérte már a rendőrség Dózsa György kártyavetőt és jövendőmondót, de sohasem tudta tetten érni. Tegnap aztán felfurhanghoz folyamodtak oly módon, hogy elhívták Dózst egyik hatósági személyhez jövendőt mondani, A jeles férfiú ily módon csakugyan léprekerült. Javába vetette a kártyát s teletüdővel fujta hozzá a varázs kagylót s esekély 3 koronáért mondta a jövő titkát, mikor a rendőrség rátette a kezét. A rendőrség bünygyi osztályánál Erdélyi kapitány elé került, hol teljes töredelmességgel vallotta be

szédelgését. Elmondta, hogy az a fekete folyadék, amelyből 4 cseppet adott egy koronáért, egyszerűen tintával feketített víz s hiába önt abból akárhány cseppet a legény a küszöbötől 9 lépésnyire, attól bizony nem bolondul utánna a leány. Azt is beismerte, hogy a kagylónak sincs semmi varázsereje, s végül hogy a könnyen hívő emberek kizsákmányolásából élt Hát bizony ha Dózsa György igazi jóvendőmondó lett volna, mindenestre előbb önmagának vetett volna kártyát s akkor még idejekorán ellillant volna a rendőrség elől. Ugyét a járásbíróhoz teszik át.

* **Erdőőri szakiskola.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter leküldötte az erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában kiadott pályázati hirdetést. Az érdekeltek bővebb felvilágosítás végett Debrecen sz. kir. város erdőmesteri hivatalához fordulhatnak.

* **Dalestély.** Az István gőzmalom munkásainak önképző és dalköre július negyedikén, a Margit fürdő disztermében dalestélyt rendez a következő műsorral: Turista induló Sz. Nagy Józseftől, előadja a dalkör, Komoly szavalt, szavalja Rózsási László, Népdalegyveleg, előadja a dalkör, Vigaszavalt, szavalja Gaál Gyula, Magyar dalok, Méder Mihálytól és Rákóczi induló előadja a dalkör. Kezdeté este nyolc órakor. Belépti díj 1 korona 20 fillér. Előre váltott jegy Glück Izidor péterfia és Kántor István hadház utcai üzletében, 1 koronáért váltatható. Zenész Kiss Gyula.

* **Gambrinus hive.** Így nyár idején magyar ember is megissza a sört, kivált, ha jó hideg. *Harmati* Lajos is behűtött pincéjébe egy hordó sört, még pedig valószínűleg nem azért, hogy valaki ellopja. Képzelték hát, hogy mily rosszul esett neki, mikor pincéjét feltörve találta s a behűtött sörnek csak hült helye volt. Nosza rögtön jelentést tett a csendőrségnek, hogy kerítsék elő a tettest, kinek valószínű ismertető jele, hogy be van rugva a sörtől. Ez alapon tényleg elő is került Gambrinus hive Cs. Kiss Lajos személyében, kinél azonban már csak az üres hordót találták meg. A csendőrség betöréses lopás miatt tett feljelentést Cs. Kiss Lajos ellen.

* **Lelketlen anya.** Gyöngye, beteges kinézésű gyermeket vitt fel tegnap délelőtt egyik rendőr a bűnügyi osztályra. Sírva kóborgott az utcán, arca véres volt s kék foltokkal tele, úgy hogy a járőrök figyelmeztették rá a rendőrt. Csak nehezen lehetett a gyermektől megtudni a rendőrségnek, hogy Szepesi Józsefnek hívják s anyja a homokkerben lakik. Még tegnapelőtt verte meg anyja s azzal kergette el a háztól, hogy többet vissza ne merjen menni. A szegény 7 éves fiúcska azóta az utcán bolyongott éhezve, hajléktalanul. A gyermek sérüléseiről orvosi láttelepet vétetett fel a rendőrség s megindította az eljárást a lelketlen anya ellen.

* **Helyreigazítás.** F. év és hó 19-én Veinstein Jakab tejesarnokára vonatkozó közleményünk téves információ alapján történt, és felhívjuk a mai számunkban közzétett nyíltérre a t. olvasóközönségünk szives figyelmét.

* **Zónareggeli a Frohner étteremben** folyton frissen csapolt sör és zónareggeli gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** csinosan berendezett udvarkert-helyiségében.

* **Az iskolai év** közelgő végével, egy 6 gimnáziumot végzett alkalmas fiatal

embert *gyógyszerész-gyakornokul* felveszek. Dr. Rothschnek V. Emil, Debrecen, Kossuth-utca.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik

A kormányválság.

— jun. 23.

Budapestben tegnap lázas volt a hangulat a politikai körökben.

A képviselők közt kétféle felfogás uralkodik. Az egyik rész elfelejt mindent, nem keres személyi motívumokat, nem gondol nagy elvi, nemzeti kérdésekre, csupán azt vitatja, hogy a *parlament munkaképességét helyre kell állítani* s ha Khuen-Héderváry gróf erre vállalkozik, őt ebben megakadályozni nem szabad.

A képviselők másik része azt a felfogást vallja, hogy *ehhez a munkához semmi szükség sincs a parlamenten kívül álló államférfiúra*. Khuen-Héderváry nem ismerheti a viszonyokat, nem is tagja a képviselőháznak s ha a megoldást békés uton óhajtja a hatalom, ezt a feladatot jobban, teljesebb sikerrel oldhatja meg olyan egyéniség, a ki nem *kivülről* jön, hanem a *kormány-párt kiválóságai közül* való.

Khuen-Héderváry eddig semmi határozott *eredményt nem ért el*.

Szell Kálmán rá akarta venni az ellenzéket, hogy *ne kívánja a képviselőház összehívását*. De az ellenzék nem tágitott: ennél fogva valószínűleg *csütörtökre Apponyi Albert gróf összefogja hívni a házat*.

Tudósításaink egyébaránt a válságról s a történetekről im ezek:

A féléhivatalos Bud. Tud. írja:

Szell Kálmán miniszterelnök ma (jun. 22.) reggel visszaérkezett Budapestre és Khuen-Héderváry gróf látogatását fogadta, a ki másfél óra hosszat időzött a távozó miniszterelnöknél. Ezután Khuen-Héderváry gróf Apponyi Albert grófot kereste fel magánlakásán, délutánra pedig Kossuth Ferenc és Justh Gyula ellenzéki vezéreket szándékozik meglátogatni. A mint látszik, a bán ma alig lesz abban a helyzetben, hogy Budapestről elutazhassék és így bécsi útját alkalmasint holnapra halasztja.

Értekezletek a képviselőházban.

A képviselőház összehívása.

S a j á t t u d ó s i t ó n k t ó l.

Budapest, jun. 22.

A képviselőházban ma olyan izgalom, sürgős forgás volt, a minő a legviharosabb üléseken szokott lenni, holott ma ülés sem volt. Ellenben a válság lebonyolítása a házba terelődött. Itt várták ugyanis többen és első sorban Apponyi Albert gróf házelnök, a ki kevés-

sel 10 óra előtt érkezett meg, Khuen-Héderváry grófot.

Apponyi megérkezése után nagy csoport volt nemzeti párti képviselő ke-
reste fel, ezek között Szentiványi Árpád, Bolgár Ferenc, Ivánka Oszkár, gróf Eszterházy Mihály, gróf Desseffy Emil, Blaskovics Ferenc, gróf Zselénszky Róbert és Hammersberg László. Fél órai tanácskozás után érkezett a házhoz az ellenzék négy megbízottja: Barabás Béla, Tóth János, Olay Lajos és Beöthy Ákos, a kik azonnal Apponyhoz mentek és tegnapi kérvényök alapján a háznak 4 nap alatti összehívását kérték.

Apponyi a kiküldött bizottságot arról értesítette, hogy Szell épen az imént telefonált neki, hogy az ülés összehívásában az ő közbenjárta nélkül ne döntsenek. A dolog ugyanis annál kényesebb, mert *ilyetén ülésre precedens eddig nem volt*.

A bizottság erre a folyosóra jött, ahol az újságírók és a csoportokban jövő különböző pártállású képviselők faggatták őket. Barabás elmondta a fent jelzetteket, hozzá tevén, hogy az ülés egyetlen tárgya az ellenzéki kérvény tárgyalása volna.

Háromnegyed 12 órakor érkezett meg Szell Kálmán még ez idő szerinti miniszterelnök titkárjával Skerlec Iván báróval és azonnal Apponyhoz ment be, a kivel igen hosszú ideig tanácskozott. Időközben megérkezett Hieronymi Károly is, a ki azonban semmi újat mondani nem tudott.

Apponyi 12-kor behívatta Tóth Jánost és Barabás Bélát az elnöki szobába, ahol Szell arra kérte őket; *ne kérjék az ülés megtartását*, de miután a bizottság ehhez ragaszkodott, *csütörtökre állapították meg az ülés egybehívását*.

Szell Kálmán ezután elmondotta, hogy Héderváry gróf a Kossuth Ferenc határozati javaslatára támaszkodik, a katonai javaslatokat visszavonja, a rendes költségvetést letárgyalatja és a rendes ujanclétszámot szavaztatja meg, szóval a parlamenti rendet hozza létre. Ezt tőle megtagadni nem szabad.

Héderváry déli 1 óráig nem érkezett a házba.

Khuen-Héderváry Kossuthnál.

Illetékes forrásból teletonon a következőkről értesítik a Szabadságot:

Jun. 22. Este 8 óra.

Khuen-Héderváry gróf ebben a pillanatban Kossuth Ferencnél van.

Kossuth Ferenc holnap este fogja a függetlenségi pártnak bejelenteni a horvát bánnal folytatott beszélgetése eredményét.

A függetlenségi párt holnap kedden este általános nagy értekezletet tart, melyre a párt összes tagjait, a vidéken tartózkodókat távirati uton, egybe hívták.

Döntő fontosságú politikai esemény, hogy **Khuen-Héderváry felkereste Kossuth Ferencet**. Ez azt jelenti, hogy a **békés kibontakozás remélhető, mert a gróf bizonyára jelentékeny engedményeket hozott Bécsből, különben nem látogatta volna meg Kossuth Ferencet s nem folytatott volna vele hosszabb tanácskozást.**

Ez a lépés egyúttal arra is enged következtetni, hogy **Khuen-Héderváry a szabadelpártpárttal már tisztában van és megegyezett, mert e nélkül legalább is korai volna Kossuth Ferencel való megbeszélése.**

Politikai körökben nagy feltűnést keltett a grófnak ez a lépése, mely valószínűvé teszi, hogy a **békés kiegyenlítés be fog következni**. Az is valószínű, hogy **nemzeti vívmányok várhatók**, mivel az ellenzék leszerelése e nélkül meg nem történik. **Kossuth Ferenc határozati javaslatát Khuen-Héderváryval szemben csak úgy hajlandó a függetlenségi párt fenntartani, ha kellő garanciákat kap, hogy jelentékeny jogos kedvezményekben részesül a nemzet.**

Budapest, jun. 22. Khuen-Héderváry Kossuth után felkereste **Zichy János grófot és Szederkényi Nándort**, hogy az ellenzék minden árnyalatával közölje szándékait.

Budapest, jun. 22. Valószínűnek látszik, hogy **Khuen-Héderváry megegyezésre jut az összes pártokkal**. Szerdán jelentést tesz a királynak és lehet hogy a képviselőház csütörtöki üléséig megalakul az új kormány. Az új kormány tagjai nagyrészt az eddigi miniszterek lesznek s csak néhány személyi változás történik.

Budapest, jun. 22. A horvát bán délután meglátogatta **Justh Gyulát** is, akivel szintén igen hosszasan tanácskozott. A függetlenségi párt holnapi sürgős értekezlete ezekkel a megbeszélésekkel és a helyzettel áll összefüggésben.

Budapest, jun. 22. Politikai körökben elterjedt hírek szerint ha a bán kabinetet alakít, **valamennyi mostani miniszter megmaradna, Láng kivételével**, kinek helyét **Hieronymi** foglalná el. Hír szerint a bán holnap estig marad Budapesten.

Bánffy Dezső zászlót bont.

Budapest, jun. 22. A Magyar Szó értesülése szerint, ha a horvát bán kormányra jut, **Bánffy Dezső báró elhagyja eddigi passzivitását és zászlót bont.**

Khuen-Héderváry tanácskozásai.

Budapest, jun. 22. A bán holnap folytatja tanácskozásait az ellenzéki vezetőkkel, nevezetesen **Zichy János gróffal, Szederkényivel, Hollóval**. Azután konferenciát tart **Kossuth lakásán a függetlenségi vezéremberekkel**. A konferencia eredményét aztán megbeszéli a **szabadelpártpárt vezetőivel**. A bán este

megjelent a szabadelvű körben, hol lelkesen fogadták.

Széll és Héderváry.

Budapest, jun. 22. Az ellenkező hírekkel szemben a Magyar Távirati Iroda illetékes helyről közli, hogy **Széll Kálmán a legélénkebben támogatja a bán törekvéseit és számos szabadelvű és ellenzéki képviselőnél latba vetette minden befolyását, hogy Khuen-Héderváry fázódzásait siker koronázza.**

TÁVIRATOK.

A szerbiai események.

Genf, jun. 22. A király fogadására kiküldött harminc tagú küldöttség ma este 8 órakor indul el innen azon a külön vonaton, a melyen Péter királyt viszik Belgrádba.

A szerbiai angol követ visszahívása a küldöttség tagjai között is óriási konszternációt keltett és mély levertséget idézett elő.

Belgrád, jun. 22. Péter király bevonulására óriási közönség kezd gyülekezni. Már itten lefoglalták az összes lakásokat a szállodákba és magán lakás is alig kapható. A bevonulás szerdán délelőtt negyed 11 órakor lessz a pályaudvarról. A király valószínűleg lóháton teszi meg a bevonulást.

Belgrád, jun. 22. Az összes ezredek zászlóiról levették az A. O. kezdőbetűket és a P. K. I. monogramot himezték rá.

London, június 22. A lapok hosszú cikkekben írják arról, hogy milyen helyesen tette Anglia, hogy megszüntette Szerbiával a diplomáciai összeköttetést. Gyilkosokkal — ugymond az egyik lap — Anglia nem érinkezhethet. Ha a gyilkosok megérdemlett büntetésben részesülnek, akkor az összeköttetés újra létrejöhet.

Veszedelemes szirén.

Budapest, jun. 22. Elegánsan öltözött szép asszony fölött itélkezett ma a budapesti büntető törvényszék Szepessy bíró elnöke alatt. **Wéber Ferencé szül, Nikolics Ilona volt a vádlott.** Az volt a vád ellene, hogy a múlt év március 24-én **Heitzinger Józseftől** április 21-én pedig **Warringer Miksától** lopott pénzt egy szerelmi légyotthon az O-utca 16 szám alatti lakásán. A lopott pénz — 150 koronát — megis találták **Wéber-nénél**. A mai főtárgyaláson a vádlottnő beismerte tettét s a törvényszék **Grüber ügyész** vád és dr. **Földes Árpád** ügyvéd védelme után lopás büntetéseért **6 havi börtörré** ítélte a veszedelmes szirént. — A vádlottnő és védője felebbeztek.

A szomáli expedíció.

London, jun. 22. A Reuter-ügynökség e hó 21-éről jelenti Simlából: **Eggerton tábornokot, a ki az indiai határháborúban kitűnt, kinevezték a szomáli expedíció vezérévé.** A 27. pendsabezred és 5000 főnyi lovasított gyalogság, a kiknek fele angol, fele pedig benszülött, parancsot kaptak, hogy azonnal a Szomaliföldre vonuljanak. Más csapatteket készleltben tartanak.

Gabona tőzsde.

Budapest, június 22. Buzakinát mérsékelt vételkedv gyöngé. Nyugodt irányzat mellett 14,000 méterháza került forgalomba válto-

zatlan árákon. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: esős.

Buza októberre	7.36—37.
• novemberre	6.24—25.
• decemberre	5.51—52.
Rozs októberre	6.31—32.
• októberre	6.35—36.
Zab októberre	5.26—27.
• novemberre	11.75—85.
Tengeri 1904. májusra	6.27—28
Tengeri júliusra	6.32—33
• aug.	5.22—23.

TÖRVÉNYKEZÉS

Tanukból vádlottak.

A kir. törvényszék mint esküdtbíró-ság tegnap tárgyalást tartott. A tárgyalás reggel 9 órától esti 6 óráig tartott.

A tegnapi tárgyaláson a bíróság elnöke dr. **Szeőke István**, szavazó bíró **Bolváry Lajos** és **Tatay Ferenc** volt. A vádat dr. **Udvarhelyi Dezső** kir. ügyész képviselte, míg védőként dr. **Kőrösi Kálmán** helyettese dr. **Kőrösi János** szerepelt.

A tárgyalás során **Sám Gyula** szöváthi lakos ugye került sorra, kit a kir. ügyészség rablással vádolt.

A tárgyalást azonban a kir. törvényszék az ügyész indítványára elnapolta, a vizsgálat kiterjesztését és új helyszíni szemle tartását rendelte el.

E nem mindennapos rendelkezés oka az, hogy a tárgyalás során a tanuként szereplő **Szabó Mihály** és társa ellen olyan gyanus jelenségek merültek fel, hogy a törvényszék fenti rendelkezését kénytelen volt megtenni s így lehet, hogy a körülbelül újból decemberben megtartandó tárgyaláson **Szabó Mihály** és társai közül tanu helyett vádlott lehet.

Érdekes a megemlítésre, hogy a rablási eset megvizsgálása során ellenök is irányult — mint valószínű tettesek ellen — a vizsgálat, melyet később a kir. ügyész elejtett s így lettek e bűnperben — **Szabó Mihály** és társa — ártatlan tanuk, ha csak egy újabb ügyészi vád során a vádlottak padjára nem kerülnek májd.

A tegnap megalakult esküdtszéknek — a váratlan fordulat miatt — természetesen igazmondásra nem jutott dolga.

Regény csarnok.

A tejttestvér.

Első rész.

(Folytatás.)

Ő ugyanis az idősebbik Bourbon-ág hive maradt és élénk levelezésben állott azokkal a volt bajtársaival, a kik a királyt Prágába követték. Most is arról ábrándozott, hogy az argonnei erdőben legitimista mozgalmat teremt, mely a legelső kedvező alkalmomra segítkeznék a Bourbon uralom helyreállításában. De a lotharingiak okos emberek, nem szeretik a kalandokat; miután **Joél** óvatosan tapogatózott a környékbeli uraknál, azt tapasztalta, hogy bizony egy cseppet se hajlandók arra, hogy valami államcsínyt kezdeményezzenek. Bele kellett tehát törődnie a platonikus összeszűkítő szerepébe. Az 1848 diki forradalom egy pillanatra felelevenítette összes reményeit.

Boldogan ujjongott a trónbitorló bukásán és annál nagyobb hővel kezdte újra royalista propagandáját. Minden nap azt várta, hogy a csalódott nép visszahívja V. Henriket apái trónjára. Az 1851-diki államcsíny és a császárság helyreállítása Bonaparte Napoleon Lajos javára keserű csalódást okozott neki. Ettől a perctől kezdve lemondott a politikai tevékenységről és arra szorítkozott, hogy duzzogva elfordult az új uralomtól. (Folyt. köv.)

NYILT-TÉR. *)

F. év és hó 19-én b. lapjukban tejesarnokomról irt közlemények vagy téves információból vagy kegyér irigységből eredők. Igazolja azt a II. ker. kapitányság által nálunk megtartott szemle után felvett jegyzőkönyv, melynél fogva semmi olyant nem talált, mi büntetésre adna okot és a mi a tej minőségét illeti, bátran fordulhat bárki is a vizsgáló orvos urhoz, ki azt kifogástalan minőségűnek találta.

Teljes tisztelettel
Veinstein Jakab,
tejesarnoka.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerk.

A magyar királyi államvasutak Budapest—jobbparti üzletvezetősége.

19800—II. 903. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Hatvan állomás mellett létesítendő két emeletes tiszti laképület létesítése körül végzendő munkák biztosítására ezennel nyilvános verseny tárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költségcsámítás, nem különben az építési szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (Külső Kerepesi-ut, szemben a keleti pályaudvarral) a hivatalos órák alatt megszerezhetők és ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb 1903. évi július hó 8-án déli 12 óráig a jobbparti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be következő felirattal:

Ajánlat a hatvani két emeletes laképület építésére.

Bánatpénz fejében, legkésőbb 1903. július hó 7-éig déli 12 óráig 4000 kor. azaz négyezer korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi — 14 napnál nem régiebb — árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel. A bánatpénz letéteményezéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem esatolandó.

Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn. Budapest, 1903. június 10-én.

A magyar kir. államvasutak Budapest — jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjazatik.)

35276. I. 1. a 903.

Fenyő tutajfa eladás.

A máramarosszigeti mk. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó fehértiszai, bogdáni és mezőháti, valamint a bustyaházai mk. erdőhivatal kerületéhez tartozó felsőszinevéri mk erdőgondnokságokból 1904. év folyamán a boeskö—lonkai, illetve bustyaházai rakpartokra letutajozandó mintegy 100.000 (egyszázezer) köbméter fenyő épület és műszerfa ez

évi július hó 27-én és a következő napokon a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál megtartandó nyilvános szóbeli versenytárgyaláson ezer köbméteres részletekben, el fog adatni.

Az árverési és szerződési feltételek a földmivelésügyi mk. miniszterium erdészeti főosztálya segédhivatalánál (Budapest V. Zoltán utca 16.) az alólirt erdőigazgatóság és a bustyaházai erdőhivatal kiadójában, valamint e két kerület valamennyi erdőgondnokság és faraktárgondnokságainál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A feltételek ezenfelül a következő városok, illetve községek előjáróságaihoz is megküldettek: Tiszaujlak, Beregszász, Vásárosnamény, Tokaj, Tiszaluc, Tiszafüred, Tiszaszalók, Fegyvernek, Poroszló, Törökszentmiklós, Szolnok, Tiszaföldvár, Csongrád, Szentes, Hódmezővásárhely, Szeged, Makó, Törökkanizsa, Zenta, Óbecse, Törökbecse, Titel és Zimony.

Földmivelési miniszter.

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőcse

Kitűnő húzó képességű kenőcs, a sebek gyógyításánál csilapító, gyorshatással. — Touristáknak, kerékpározóknak, lovaglóknak nélkülözhetetlen. Postán franco 2 tégely 3 korona 50 fillér. Kapható:

**THIERRY A. gyógyszerésznél,
Pregrada bei Rohitsch — Sauerbrunn.**

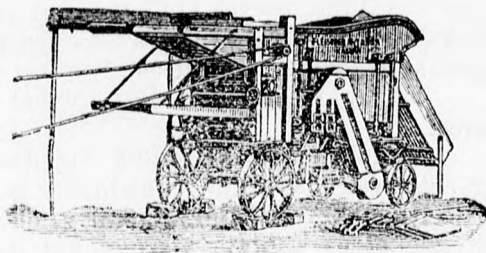
Óvakodjunk utánzatoktól s ügyeljünk a mellékelt védjegyre.

— Utazásoknál ez a szer okvetlen szükséges. —

Főraktár Budapest: Török I. gyógyszerésznél, Zágrábban: Mittelbach S. gyógyszerésznél, Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél. B.

FLEISCHER ÉS TARSA gépgyára és vasöntődeje, Kassán, Vám-utca 11.

ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czé szerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

Cséplőkészleteit, cséplőgépeit

Bakar-életlisztító-rostait,

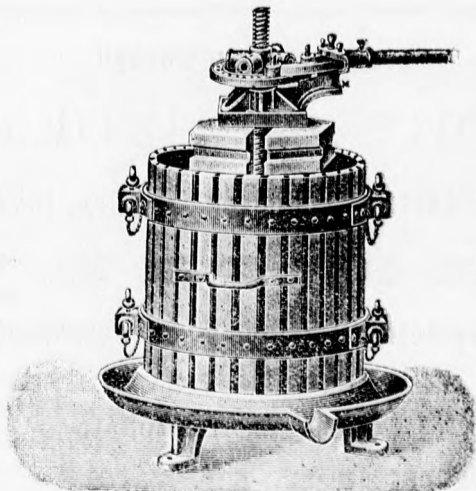
Borsajtóit s szőlőzuzóit.

Gyárt továbbá: MALOM, OLAJGYÁR-és SZESZGYÁR berendezéseket GŐZ-GÉPEKET, GŐZKAZÁNOKAT, mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományi raktár:

**Sesztina Lajos urnál,
Debreczenben.**

Gazdasági gépeink s egyéb gyártmányaink árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Horváth András

szoba- és templomfestő.
Debrecen, Piacz utca 21. sz. alatt.
(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szőszékek aranyozását művészies kivitelben.

Eladó

a varga-utczai 34-ik

számu ház.

— — Értekezhetni, — —

Visky Sándor,

kórházi gondnokkal

Két szoba, előszoba mellék-
helyiségekkel —
Egy csinosan butorozott
szoba, előszobával

kiadó

12 frt. havi bérért,

Hunyady-u. 17.

Kiadó üzlethelyiség.

Piacz-utca 65. sz.
alatt egy üzlethe-
lyiség berendezés-
sel együtt azonnal
kiadó.

Értekezhetni lehet

Dospoly János utóda cégnél.

Kitünő minőségű

pirszén (kokszt)

fűtésre és műhelyek számára, továbbá

kátrány

épületek, zsindely és deszkatetők,
szőlőkarók bevonására

olesó áron kapható

Debrecen sz. kir. város

légszeszgyárában.

Egy jó régi házi szer,

a melynek egy családban sem szabad hiányozni, ez az általánosan ismeretes

Hesz Ernő-féle Eucalyptus.

tiszta, 12 év óta Ausztraliából szállított termék. Németországba és Osztrák-Magyarországban törvényesen védve. Egy üveg ára 1 kor. 50 fill., mely soká tart, mindenki megszerezheti egészségének vissza állítására s más betegségek elkerülése végett.

Több mint 1500 hála köszönet

érkezett be tagtörés, hát-, mell-, nyak fájdalmak, zsába, nehézlégzés, nátha, fejfájás, belső nemes testrészek fájdalmi, régi sebek, bőrbetegségekről.

Senki el ne mulassza, a fontos könyvet, melyben az Eucalyptus-készülékek leírva vannak, valamint azoknak hatása a fentemlített betegségeknél, magának megrendelni. A szenvedők érdekében a könyvet mindenkinek ingyen megküldöm, ebben egész serege van az elismeréseknek a meggyógyultak részéről.

Klingenthal (Szászországban).

Hesz Ernő

Eucalyptus-szállító.

— Vigyázzunk a védjegyre. —

Kapható: Rothschnek V. Emil, Mihalovits István, Tóth Béla, Szilez Ferenc gyógyszerészeknél Debrecenben.

8169—1903.

Árlejtési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város által a 4566—6454—1903. sz. t. végzés folytán az alább felsorolt iskolák tervszerű bővítése illetve átalakítások foganatosításához szükséges építési munkák biztosítása céljából zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A teljesítendő munkálatok a következő összegekkel vannak előirányozva:

Megnevezés	Föld, kőmű- mes burkoló munkák		Ács- munkák		Bádogos munkák		Asztalos, lakatos, má- zoló, üveges munkák		Összesen	
	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
Pacsirta u. fiúiskola	7473	47	2732	43	430	39	1153	80	11793	09
Homokkerti	5937	99	1560	03	255	93	1221	06	8975	01
„ leányisk.	5937	99	1560	03	255	93	1221	06	8975	01
„ fiúiskola										
tanítói lak	5233	33	2013	22	315	88	1375	40	8937	83
Homokkerti leányisk.										
tanítói lak	5233	33	2013	22	315	88	1375	40	8937	83
Kossuth-u. leányisk.	5627	60	2358	61	415	37	1622	40	10023	98
Együtt:									57639	75

Ötvenhétézerhatszázharminckilenc korona 75 fillér.

Ajánlat tehető épületenként minden munka nemre külön-külön, vagy egyes munka csoportokra, avagy az összes munkára; továbbá az összes épületre munka nemenként, vagy együttesen.

A pályázatban részt vehet minden kellő képesítéssel bíró vállalkozó és iparos.

Írásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el, melyekben az ajánlatba hozandó egység árak vagy százalék engedmény betűvel és számmal tisztán olvashatóan kiirandók. — Pályázó köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

Minden ajánlat tevő köteles az előirányzati összeg 5 százalékát bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni. Ily letéteket a városi házipénztári hivatal július hó 2-án d. u. 4 óráig fogad el.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok f. évi július hó 2-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be, a beérkező ajánlatok f. évi július hó 3-án d. e. 10 órakor a városháza nagy tanács-termében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott távirati, vagy utóajánlatok, valamint kellően fel nem szerelt s kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más-képen intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számított 30 napig kötelezettségben marad.

A terv-költségvetés és vállalati feltételek a mérnöki hivatalban (Simonffy-u. 2-b) II. em. 13. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debrecen, 1903. június 15-én.

A városi tanács

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.